

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 15. juni 2010
Kontor: Statsretskontoret
Sagsnr.: 2009-750-0441
Dok.: OTE40085

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 3 vedrørende forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af et nævn til sikring af offentligt ansattes ytringsfrihed (B 64), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 17. maj 2010.

Lars Barfoed

/

Jens-Christian Bülow

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 3 af 17. maj 2010 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af et nævn til sikring af offentligt ansattes ytringsfrihed (B 64):

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 20. april 2010 fra FTF, jf. B 64 – bilag 2.”

Svar:

1. I den i spørgsmålet nævnte henvendelse anfører FTF bl.a., at FTF sammen med LO og Dansk Journalistforbund afgav en mindretalsudtalelse i forbindelse med arbejdet i udvalget om offentligt ansattes ytringsfrihed og meddeleret, som afgav betænkning nr. 1472/2006 om ytringsfrihed og meddeleret for offentligt ansatte. I mindretalsudtalelsen blev det anført, ”at der bør indføres regler i lovgivningen med det formål at give de offentligt ansatte en bedre ansættelsesretlig beskyttelse i tilfælde, hvor en lovlig ytring eller meddelelse om kritikværdige/ulovlige forhold mødes med en usaglig negativ ledelsesreaktion”, jf. herom pkt. 3 nedenfor.

Endvidere anføres det, at FTF er af den opfattelse, at forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af et nævn til sikring af offentligt ansattes ytringsfrihed (B 64) understøtter den nævnte mindretalsudtalelse fra FTF, LO og Dansk Journalistforbund, og at beslutningsforslaget medvirker til at fremme nogle af de rette vilkår for den fornødne åbenhed, så de offentligt ansatte motiveres til at benytte sig af deres ret til at ytre sig.

Endelig anføres det, at FTF sammen med LO, Dansk Journalistforbund, Transparency International og Dansk Magisterforening ønsker at få foretræde for Retsudvalget med henblik på at få lejlighed til at uddybe FTF’s synspunkter.

2. For så vidt angår spørgsmålet om oprettelse af et nævn til sikring af offentligt ansattes ytringsfrihed, er det – som der også blev givet udtryk for i forbindelse med 1. behandlingen af det omhandlede beslutningsforslag i Folketinget den 2. februar 2010 – regeringens opfattelse, at der ikke er behov for at etablere et centralt, uafhængigt nævn af den karakter, som der lægges op til med beslutningsforslaget. Om den nærmere baggrund herfor henvises til de synspunkter, der blev fremhævet af justitsministeren under 1. behandlingen af det nævnte beslutningsforslag.

3. Med hensyn til spørgsmålet om offentligt ansattes ansættelsesretlige beskyttelse bemærkes, at dette spørgsmål – som det også fremgår af den nævnte henvendelse – var genstand for arbejdet i udvalget om offentligt ansattes ytringsfrihed og meddeleret, som regeringen nedsatte i juni 2004, og som med højesteretsdommer Jens Peter Christensen som formand i april måned 2006 afgav betænkning nr. 1472/2006 om ytringsfrihed og meddeleret for offentligt ansatte.

Udvalgets overvejelser og anbefalinger i forhold til det omhandlede spørgsmål fremgår af betænkningens side 210 ff. og er sammenfattet således i betænkningen, side 41 ff.:

”2.5.3. Særlig regulering af spørgsmålet om offentligt ansattes ansættelsesretlige beskyttelse

Den ansættelsesretlige regulering af spørgsmålet om offentligt ansattes ansættelsesretlige beskyttelse i tilfælde, hvor afskedigelse mv. er sket på grund af retmæssige ytringer, er ikke som sådan et spørgsmål om grænserne for offentligt ansattes ytringsfrihed.

Udvalget har dog på grund af den nære sammenhæng, der kan siges at være mellem disse to spørgsmål, samt under henvisning til at det på baggrund af udvalgets undersøgelser ikke kan udelukkes, at der findes offentligt ansatte, som reelt har et ønske om at ytre sig kritisk om deres egne arbejdsområder, men afstår herfra navnlig på grund af frygt for ansættelsesmæssige og karrieremæssige konsekvenser, fundet det naturligt at foretage en nærmere vurdering af behovet for en ændret ansættelsesretlig beskyttelse i tilfælde, hvor afskedigelsen mv. er sket som følge af retmæssige ytringer.

Udvalget har i den forbindelse overvejet spørgsmålene om fastsættelse af særlige regler om mulighed for opnåelse af dom for fortsat ansættelse, fastsættelse af særlige regler om godtgørelse og fastsættelse af særlige bevisbyrde-regler. Formålet med fastsættelse af sådanne regler skulle i givet fald være, at eksistensen af en bedre ansættelsesretlig beskyttelse kunne stimulere anvendelsen af de ansattes ytringsfrihed i tilfælde, hvor de ansatte reelt har et ønske om at ytre sig, men af frygt for ansættelsesmæssige konsekvenser afstår herfra.

De gældende ansættelsesretlige regler regulerer allerede konsekvenserne af uberettigede ansættelsesretlige reaktioner. Det er udvalgets opfattelse, at ansættelsesretlig særregulering af bestemte typer af uberettigede ansættelsesretlige reaktioner – der således markerer, at visse typer af reaktioner anses for at være ”alvorligere” end andre – kræver ganske særligt tungtvejende grunde.

Det er udvalgsflertallets vurdering, at det næppe er praktisk hensigtsmæssigt eller stimulerende for anvendelsen af offentligt ansattes ytringsfrihed at fastsætte regler om en særlig ansættelsesretlig beskyttelse mv. i sager, der involverer spørgsmål om offentligt ansattes ytringsfrihed.

Der er ikke tvivl om, at sager, hvor offentligt ansatte uberettiget mødes med negative ledelsesreaktioner på grund af retmæssige ytringer, kan have store personlige konsekvenser for de pågældende. Udvalgets undersøgelser viser imidlertid, at omfanget af sager, hvor offentligt ansatte mødes med negative ledelsesreaktioner, er beskedent sammenholdt med det samlede antal offentligt ansatte. Der er således efter udvalgsflertallets opfattelse ikke noget, som tyder på, at der generelt er tale om et omfangsrigt problem vedrørende offentligt ansattes ytringsfrihed, hvorfor der heller ikke kan anføres væsentlige argumenter for eksistensen af et aktuelt behov for indførelse af nye regler om en særlig ansættelsesretlig beskyttelse.

Udvalgsflertallet finder det herudover ikke helt oplagt – uden en nærmere gennemgang af de mange andre forskellige kategorier af uberettigede ansættelsesretlige reaktioner – at en uberettiget reaktion på grund af den ansattes ytringer bør anses som mere ”alvorlig” end andre uberettigede ansættelsesretlige reaktioner.”

På denne baggrund fandt flertallet i udvalget (som bestod af samtlige udvalgets medlemmer med undtagelse af Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Landsorganisationen i Danmark og Dansk Journalistforbund) ikke anledning til at anbefale, at der blev indført særlige regler om offentligt ansattes ansættelsesretlige beskyttelse.

Det nævnte mindretal anbefalede (jf. betænkningen, side 43 og 218), at der blev indført en generel lovbestemmelse, der – i overensstemmelse med gældende ret – konstaterer, at en offentlig arbejdsgiver ikke må sanktionere meddelelser om kritikværdige eller ulovlige forhold på arbejdspladsen. En sådan bestemmelse skulle kombineres med specifikke regler om mulighed for dom til fortsat ansættelse, forhøjet godtgørelsesniveau og særlige bevisbyrderegler.

Regeringen er – som der også blev givet udtryk for i forbindelse med offentliggørelsen af betænkning nr. 1472/2006 – enig i de konklusioner og anbefalinger, som udvalget om offentligt ansattes ytringsfrihed og meddeleret lagde frem. Det er således regeringens opfattelse, at der ikke er grundlag for at indføre særlige regler om offentligt ansattes ansættelsesretlige beskyttelse.